

**THE FINLAND
ARBITRATION
INSTITUTE**

RIKTLINJER FÖR SKILJEMÄN

**I förfaranden i enlighet med Centralhandelskammarens
skiljedomsregler**

15 september 2015

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Allmänna bestämmelser	3
2.	Jäv och den tilltänkta skiljemannens upplysningsplikt	3
3.	Skiljemans skyldighet att handlägga skiljeförfarandet effektivt.....	4
4.	Skiljemans skyldighet att meddela institutet om en förhöjning av det omtvistade värdet	5
5.	Förskottsbelopp	6
6.	Skiljemans arvode	8
7.	Skiljemans omkostnader	9
8.	Betalningar till en av skiljenämnden utsedd sekreterare.....	10
9.	Skattefrågor i anslutning till skiljemans arvode	11
10.	Innehållsmässiga krav på skiljedomen	11

1. Allmänna bestämmelser

1.1 Syftet med dessa riktlinjer är att ge skiljemän praktiska instruktioner och råd beträffande handläggningen av ett skiljeförfarande och gällande betalning av skiljemannens arvode och omkostnader i skiljeförfaranden i enlighet med Centralhandelskammarens skiljedomsregler ("reglerna"), i kraft fr.o.m. 1 juni 2013. Riktlinjerna kompletterar de bestämmelser som finns i reglerna och i den separata instruktionen gällande användning av sekreterare. Riktlinjerna tillämpas oberoende av om skiljenämnden består av en skiljeman eller tre skiljemän.

1.2 Riktlinjerna är inte avsedda som och ska inte betraktas som ytterligare förfaranderegler. En skiljenämnds underlåtenhet att följa riktlinjerna utgör inte en grund för att klandra en skiljedom.

2. Jäv och den tilltänkta skiljemannens upplysningsplikt

2.1 Enligt reglerna ska varje skiljeman vara och förbli opartisk och oberoende av parterna (§ 20.1). Innan en tilltänkt skiljeman bekräftas eller utses till skiljeman ska denna inge till Centralhandelskammarens skiljedomsinstitut ("institutet") en undertecknad bekräftelse där denna meddelar att han eller hon åtar sig uppdraget som skiljeman, att han eller hon är opartisk och oberoende samt att han eller hon har den tid som uppdraget kräver ("bekräftelse om tillgänglighet"). Den tilltänkta skiljemannen ska i bekräftelsen om tillgänglighet upplysa om eventuella omständigheter som kan vara ägnade att rubba förtroendet för personens opartiskhet och oberoende (§ 20.2).

2.2 En skiljeman kan anses vara jävig om det finns omständigheter som objektivt sett kan rubba förtroendet för skiljemannens opartiskhet eller oberoende (§ 22.1). Den tilltänkta skiljemannen är skyldig att upplysa om sådana omständigheter med risk om påföljd. Det är dock att rekommendera att den tilltänkta skiljemannen upplyser parterna även om sådana omständigheter, som i och för sig kanske inte är tillräckliga för att göra en skiljeman jävig, men som den tilltänkta skiljemannen kan anta att väcker subjektiva misstankar hos parterna angående skiljemannens opartiskhet och oberoende. Parterna har då möjlighet att reagera på skiljemannens upplysning och skiljemannen har på basis av parternas reaktioner möjlighet att avgöra huruvida han eller hon slutligen mottar uppdraget som skiljeman eller avstår från det. Om skiljemannen är osäker på huruvida denna borde upplysa parterna om en viss omständighet är det att rekommendera att skiljemannen av försiktighetsskäl upplyser parterna om omständigheten i fråga.

2.3 Då en tilltänkt skiljeman överväger huruvida denna ska upplysa om en viss omständighet kan han eller hon söka vägledning från det Internationella advokatförbundets (International Bar Association, här efter "IBA") riktlinjer gällande jäv i internationella skiljeförfaranden (IBA Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration (2014), här efter "IBA Guidelines"). Dessa innehåller exempellistor, som inte är uttömmande, på situationer i vilka skiljemannen typiskt anses ha orsak att upplysa om en viss omständighet (den s.k. "orange listan") eller i vilka en sådan upplysningsplikt inte anses föreligga (den s.k. "gröna listan"). IBA Guidelines innehåller även exempellistor på situationer i vilka en person p.g.a. en allvarlig jävssituation inte kan fungera som skiljeman ens med parternas samtycke (den s.k. absoluta (non-waivable) "röda listan") eller i vilka fungerandet som skiljeman förutsätter att parterna uttryckligen godkänner detta med vetskap om den omständighet, vilken som utgångspunkt objektivt sett utgör en jävsgrund (den s.k. dispositiva (waivable) "röda listan").

2.4 IBA Guidelines hittas på internet-sidan <http://www.ibanet.org/>.

3. Skiljemans skyldighet att handlägga skiljeförfarandet effektivt

3.1 Skiljenämnden ska säkerställa att parterna behandlas jämligt och att alla parter får en skälig möjlighet att utföra sin talan (§ 25.2). Samtidigt ska skiljenämnden dock göra sitt bästa för att bidra till en effektiv handläggning av skiljeförfarandet och till att undvika onödiga kostnader och dröjsmål (§ 25.3). Skiljenämnden ska vid behov utöva en aktiv processledning för att säkerställa ett snabbt förfarande och för att befrämja en kostnadseffektiv handläggning.

3.2 Skiljenämnden ska sammankalla ett förberedande sammanträde med parterna i ett tidigt skede av skiljeförfarandet för att organisera och komma överens om handläggningen av skiljeförfarandet, dess tidsplan och ett rättvist och kostnadseffektivt sätt att ta emot bevisningen (§ 29.1). Detta kan bl.a. innefatta en överenskommelse om följande: (a) de skriftliga inlagornas antal, ordning och tidpunkter; (b) förfarande och tidtabell för inlämnandet av skriftlig bevisning; (c) förfarandet vid framställande av eventuella editionsyrkanden; (d) datum för muntliga förhandlingar samt förfarandet vid hörande av vittnen; och (e) förfarandet vid inlämnandet av eventuella skriftliga vittnesutsagor eller expertutlåtanden. Om parterna inte under det förberedande sammanträdet eller annars kommer överens om tillvägagångssättet och tidtabellen vid ärendets fortsatta handläggning ska skiljenämnden efter samråd med parterna besluta om dessa (§ 25.1).

3.3 Ett förberedande sammanträde får ordnas som ett sammanträde med personlig närvaro, som videokonferens, via telefon eller med hjälp av liknande kommunikationsmedel. Skiljenämnden bestämmer efter samråd med parterna hur sammanträdet ska ordnas (§ 29.3). Med hänsyn till avsikten med ett förberedande sammanträde är det vanligtvis tillräckligt att parterna representeras enbart av sina ombud. Skiljenämnden kan dock uppmana även andra partsrepresentanter att delta i sammanträdet, om skiljenämnden anser det vara ändamålsenligt för att befrämja en snabb och kostnadseffektiv handläggning av skiljeförfarandet eller av någon annan orsak.

3.4 Skiljenämnden kan endast i undantagsfall, om skiljenämnden anser att ett förberedande sammanträde inte är nödvändigt, låta bli att sammankalla ett förberedande sammanträde (§ 29.1). Detta kan i praktiken vara fallet närmast då det omtvistade värdet är lågt, ärendet är okomplicerat och ordnandet av ett förberedande sammanträde skulle orsaka onödiga kostnader med beaktande av omständigheterna.

3.5 Under eller efter det förberedande sammanträdet ska skiljenämnden upprätta och fastställa en processuell tidsplan för handläggningen av skiljeförfarandet, som utan dröjsmål ska skickas till parterna och institutet. Vid fastställandet av den processuella tidsplanen ska skiljenämnden ta hänsyn till parternas synpunkter, en rättvis och jämlik behandling av parterna samt kravet på att skiljeförfarandet ska genomföras på ett snabbt och kostnadseffektivt sätt (§ 30).

3.6 I den processuella tidsplanen ska handläggningen av skiljeförfarandet beskrivas så noggrant som det är möjligt och ändamålsenligt vid förfarandets början. Skiljenämnden borde organisera förfarandet så att den slutliga skiljedomens kan meddelas inom den tidsfrist på nio månader som reglerna förutsätter (§ 42). Om den processuella tidsplanen som en följd av ändrade förhållanden senare behöver revideras under skiljeförfarandet ska skiljenämnden skicka den reviderade processuella tidsplanen till parterna och institutet utan dröjsmål. Institutets exemplar av den processuella tidsplanen och dess eventuella reviderade version ombeds att skickas per e-post till adressen info@arbitration.fi.

3.7 Trots skiljenämndens aktiva processledning kan parterna ibland ändra på sina yrkanden eller deras grunder eller kontinuerligt presentera ny bevisning på ett sätt som komplicerar ärendets effektiva handläggning, ökar kostnaderna för förfarandet och äventyrar förverkligandet av den processuella tidsplanen. För att effektivisera förfarandet kan skiljenämnden fastställa ett datum innan de muntliga förhandlingarna i enlighet med § 34 påbörjas och besluta att parterna efter det datumet inte får inkomma med nya yrkanden, nya påståenden eller nya skriftliga bevis i huvudsaken, eller utse vittnen som inte tidigare har utsetts, om inte skiljenämnden i undantagsfall beslutar annat (§ 33.3). Innan fastställandet av ett sådant datum ska skiljenämnden bereda parterna tillfälle att bli hörda.

3.8 Skiljenämnden ska på förhand meddela parterna och institutet om det datum när skiljenämnden senast ämnar meddela den slutliga skiljedomen. Meddelandet ska ges så snart som möjligt efter den sista förhandlingsdagen eller efter den dag då skiljenämnden emottog parternas sista begärda skriftliga inlagor. Samtidigt ska skiljenämnden förklara att handläggningen är avslutad med avseende på de frågor som ska avgöras genom skiljedomen. Efter att handläggningen har förklarats avslutad får inga ytterligare yrkanden, påståenden eller bevis inges med avseende på de frågor som ska avgöras genom skiljedomen, förutom i undantagsfall på begäran av eller med tillstånd från skiljenämnden (§ 39).

3.9 Skiljenämnden ska meddela slutlig skiljedom senast nio månader från den dag då institutet hänsköt ärendet till skiljenämnden. Om det finns flera än en skiljeman börjar tidsfristen löpa då alla skiljemän har mottagit handlingarna (§ 5.2). Vid behov kan skiljenämnden dock ansöka om en förlängning av tidsfristen för meddelande av skiljedom genom en motiverad skriftlig begäran till institutet i god tid innan den ursprungliga tidsfristen går ut. Om nödvändigt kan institutet förlänga tidsfristen även på eget initiativ (§ 42).

3.10 Om institutet anser att skiljeförfarandet har fördröjts p.g.a. skiljenämnden kan institutet ta detta i beaktande som en faktor som sänker skiljemannens arvode (bilaga II, § 5.4).

4. Skiljemans skyldighet att meddela institutet om en förhöjning av det omtvistade värdet

4.1 Skiljenämnden ska utan dröjsmål meddela institutet ifall det omtvistade värdet höjs på ett sätt som kan inverka på beloppet av den ansökningsavgift som ska betalas enligt § 1.1 i bilaga II (bilaga II, § 1.7). Institutet kan då uppmana parterna att betala en förhöjd ansökningsavgift inom en tidsfrist som bestäms av institutet. Om en part inte följer uppmaningen kan institutet ge anvisning till skiljenämnden att betrakta förhöjningen av beloppet på yrkandet såsom återkallat (§ 7.3, 9.4 och 10.9 i reglerna).

Exempel: en informationsskyldighet i enlighet med § 1.7, bilaga II, uppstår för skiljenämnden om en kärke som ursprungligen presenterat ett yrkande på 1 000 000 euro under skiljeförfarandets lopp höjer yrkandets belopp till 2 500 000. Eftersom beloppet av yrkandet överstiger den i § 1.1(b) angivna tröskeln på 2 000 000 euro, stiger beloppet på kärkans ansökningsavgift från 3 000 euro till 5 000 euro. – På motsvarande sätt ska skiljenämnden i enlighet med § 1.7 meddela institutet om en svarande som ursprungligen presenterat ett genkärsmål eller kvittningsyrkande på 6 000 000 euro höjer beloppet av genkärsmålet eller kvittningsyrkandet till 12 000 000 euro. Eftersom beloppet av yrkandet överstiger den i § 1.1(c) angivna tröskeln på 10 000 000 euro, stiger beloppet på svarandens ansökningsavgift från 5 000 euro till 8 000 euro.

4.2 Räntheyrkanden tas inte i beaktande vid beräkandet av det omtvistade värdet. Om beloppet på räntheyrkandena överstiger beloppet av kapitalyrkandet ska dock räntheyrkandet istället för kapitalyrkandet beaktas vid beräkandet av det omtvistade värdet (bilaga II, § 1.3).

4.3 En ansökningsavgift ska betalas till institutet endast för de yrkanden som avses i § 1.1, bilaga II. Dessa är yrkanden som framställs i påkallelsekriften, svarandens genkärsmål eller kvittningsyrkanden (§ 8 i reglerna), yrkanden som framställs i en anslutningsansökan (§ 10 i reglerna) samt eventuella förhöjningar av de nämnda yrkandena under skiljeförfarandets lopp. I ett skiljeförfarande med flera än två parter kan yrkanden framställas i enlighet med § 11 av vilken som helst av parterna mot vilken som helst av de övriga parterna innan ärendet har hänskjutits till skiljenämnden och, med tillstånd av skiljenämnden, även därefter (§ 11.5). Institutet kräver inte någon ansökningsavgift av parterna för sådana yrkanden, men även dessa yrkanden medräknas vid beräkandet av det omtvistade värdet i enlighet med § 4.2 och 5.3 i bilaga II, på basis av vilket institutets administrativa avgift och skiljenämndens arvode bestäms. Även vid beräkandet av det omtvistade värdet beaktas som huvudregel endast kapitalyrkanden (bilaga II, § 1.3).

Exempel på yrkanden mellan flera parter i enlighet med § 11 är yrkanden som (a) en eller flera svarande framställer mot en eller flera andra svarande, (b) en eller flera kärande framställer mot en eller flera andra kärande, (c) en tredje part som anslutits till förfarandet i enlighet med § 10 framställer mot en eller flera svarande eller kärande, eller (d) någon annan part än den part som ingett anslutningsansökan i enlighet med § 10 framställer mot den tredje part som anslutits till förfarandet.

5. Förskottsbelopp

5.1 I ett internationellt skiljeförfarande fastställer institutet ett förskottsbelopp som parterna ska betala innan ärendet hänskjuts till skiljenämnden. Förskottsbeloppet ska motsvara den beräknade summan av kostnaderna för skiljeförfarandet enligt § 47.2(a)-(d) i reglerna. Institutet får efter eget omdöme fastställa ett förskottsbelopp även i inhemska skiljeförfaranden (§ 48). Parterna kan framställa sin uppfattning om behovet av ett förskottsbelopp till institutet, men institutet är inte bundet av parternas uppfattning.

5.2 Vid fastställandet av förskottsbeloppet beaktar institutet den eventuella mervärdesskatt som skiljemans arvode kan vara föremål för. Institutet kan då höja förskottsbeloppet med ett belopp som motsvarar mervärdesskatten. Varje skiljeman bör vid mottagandet av skiljemannauppdraget meddela till institutet om skiljemannen fakturerar arvodet för sitt företag eller sin arbetsgivare, om skiljemannens arvode är föremål för mervärdesskatt och vilken mervärdesskatteprocenten är.

5.3 Då institutet har fastställt ett förskottsbelopp ska parterna betala det i sin helhet innan institutet hänskjuter ärendet till skiljenämnden (§ 24). Om en part underlåter att betala sin andel av förskottsbeloppet bereder institutet motparten tillfälle att göra det inom en tidsfrist som bestäms av institutet. Om motparten betalar det begärda beloppet får skiljenämnden på begäran av den parten meddela en särskild skiljedom angående ersättning för betalningen enligt § 43(a) i reglerna (bilaga II, § 2.6).

5.4 I regel använder institutet förskottsbeloppet till att betala kostnaderna för skiljeförfarandet såsom de fastställts av institutet först efter att skiljenämnden meddelat slutlig skiljedom, fastställt en förlikning genom skiljedom eller fattat beslut om att avsluta ett skiljeförfarande (§ 48.4 i reglerna). Institutet kan dock på motiverad begäran av skiljenämnden använda förskottsbeloppet till att betala de kostnader för skiljeförfarandet som avses i § 47.2(b)-(c) redan under skiljeförfarandet (§ 48.3). Däremot betalar institutet skiljenämndens arvoden för gjort arbete i förskott enbart i undantagsfall.

Skiljenämndens omkostnader bör vara betydande för att institutet redan under skiljeförfarandet ska ersätta skiljenämnden för dessa ur förskottsbeloppet. Fråga kan t.ex. vara om arvode och omkostnader som betalats till en av skiljenämnden utsedd expert, om hyra för utrymmen som skiljenämnden använt för skiljenämndens sammanträden eller muntliga förhandlingar, om kostnader för tolk, stenografi eller översättning eller om skiljemännens resekostnader och logikostnader.

5.5 Institutet kan under förfarandet justera förskottsbeloppet och besluta att någon part ska betala ett ytterligare förskottsbelopp, om detta föranleds av en förändring i det omtvistade värdet, en förändring i skiljenämndens uppskattade omkostnader, ärendets ökade komplexitet eller andra relevanta omständigheter (bilaga II, § 2.5). Skiljenämnden ska meddela institutet om omständigheter som enligt skiljenämndens uppfattning är sådana att institutet på basis av dem kan anse det motiverat att höja beloppet av förskottsbeloppet.

Institutet kan höja på förskottsbeloppet t.ex. i följande situationer: (a) det omtvistade värdet stiger märkbart till följd av att någon av parterna framställer ett nytt yrkande eller höjer på beloppet av ett tidigare framställt yrkande; (b) skiljenämndens omkostnader stiger som följd av att skiljenämnden utser en expert i enlighet med § 35.1 i reglerna; eller (c) ärendets karaktär eller omständigheterna i övrigt förändras så att förfarandet kräver märkbart mera arbete och tid av skiljemännen än vad institutet förutsåg då förskottsbeloppet ursprungligen fastställdes.

5.6 Om part underlåter att betala det av institutet fastställda förhöjda förskottsbeloppet får institutet ge anvisning till skiljenämnden att fatta beslut om att avsluta skiljeförfarandet eller att betrakta den del av yrkandena för vilket förskottsbeloppet är obetalt såsom återkallade (bilaga II, § 2.6).

5.7 Om ett förskottsbelopp inte har fastställts av institutet får skiljenämnden begära ett förskottsbelopp från parterna för att säkerställa betalningen av skiljenämndens arvoden och omkostnader enligt § 47.2(a)-(c) i reglerna (§ 48.5 och bilaga II, § 3). Skiljenämnden ska komma överens med parterna om de praktiska detaljerna i anslutning till förskottsbeloppet, såsom huruvida parterna uppmanas att öppna ett separat bankkonto i skiljenämndens namn, till vilket den som förskottsbelopp avsedda summan betalas eller huruvida summan t.e.x. kan betalas till någon av skiljemännens advokatbyrås konto för klientmedel, där någon ränta inte löper på summan.

5.8 Om skiljenämnden har fastställt ett förskottsbelopp kan den använda förskottsbeloppet till att betala sina arvoden och omkostnader först efter meddelandet av en slutlig skiljedom, skiljedom varmed förlikning fastställts eller beslut om att skiljeförfarandet ska avslutas, om inte skiljenämnden har fått ett uttryckligt godkännande av parterna och institutet att använda förskottsbeloppet till att betala arvoden och/eller omkostnader redan under skiljeförfarandet (bilaga II, § 3.6). I praktiken ger institutet enbart i undantagsfall skiljenämnden tillstånd att använda det av skiljenämnden fastställda förskottsbeloppet till att betala arvoden under skiljeförfarandet.

6. Skiljemans arvode

6.1 Innan skiljenämnden meddelar slutlig skiljedom, fastställer en förlikning genom skiljedom eller fattar beslut om att avsluta ett skiljeförfarande ska skiljenämnden begära att institutet fastställer de kostnader som avses i § 47.2(a)-(d) i enlighet med bilaga II (§ 47.3). Samtidigt ska skiljenämnden meddela det slutliga omtvistade värdet till institutet i enlighet med § 4.2 och 5.3 i bilaga II.

6.2 Institutet fastställer den administrativa avgift som betalas till institutet och skiljenämndens arvoden i enlighet med tabell A och B i bilaga II. Då institutet fastställer skiljemans arvode ska institutet utöver det omtvistade värdet ta i beaktande ärendets komplexitet, den tid som skiljemannen använt på ärendets handläggning samt den noggrannhet och effektivitet som skiljemannen uppvisat (bilaga II, § 5.4).

6.3 Institutet fastställer som huvudregel en ensam skiljemans eller en skiljenämnds ordförandes arvode till det medianvärde som är tillämpligt på det omtvistade värdet enligt tabell B, om det inte framkommer särskilda orsaker p.g.a. vilka arvodet borde vara högre eller lägre än detta. Om skiljenämnden anser att det finns orsak att höja arvodet från medianvärdet kan skiljenämnden meddela sin motiverade ståndpunkt till institutet skriftligen samtidigt som skiljenämnden begär att institutet fastställer skiljeförfarandets kostnader i enlighet med § 47 i reglerna. Grunder som i ett enskilt fall kan berättiga till en förhöjning av skiljemans arvode från mediannivå är t.ex. ett stort antal parter, yrkanden eller processuella invändningar, en stor mängd skriftlig bevisning eller personbevisning, exceptionellt komplexa juridiska tvistefrågor eller att ett antal olika språk används i skiljeförfarandet.

6.4 Enligt reglerna får institutet bara i undantagsfall frångå de arvoden som anges i tabell B (bilaga II, § 5.2). I praktiken tolkar institutet undantagsregeln snävt.

6.5 Då skiljenämnden består av tre skiljemän ska det totala arvode som institutet fastställer för skiljenämnden vanligtvis vara högst två och en halv gång så stort som arvodet för skiljenämndens ordförande (bilaga II, § 5.5). Om skiljenämnden anser att institutet borde avvika från denna huvudregel kan skiljenämnden meddela sin motiverade ståndpunkt till institutet skriftligen samtidigt som skiljenämnden begär att institutet fastställer skiljeförfarandets kostnader i enlighet med § 47 i reglerna.

6.6 Då skiljenämnden består av tre skiljemän ska institutet vanligtvis tilldela 40-50 % av skiljenämndens totala arvode till ordföranden och 25-30 % till varje medskiljeman. Efter samråd med skiljenämnden får institutet dock tilldela arvodet på ett avvikande sätt (bilaga II, § 5.6). Skiljenämndens medlemmar bör diskutera sinsemellan och, med beaktande av mängden och noggrannheten av det arbete som varje skiljeman utfört, sträva till att göra ett gemensamt förslag till institutet på hur skiljenämndens arvode ska delas mellan dess medlemmar. Förslaget ska ges till institutet samtidigt som skiljenämnden begär att institutet fastställer kostnaderna för skiljeförfarandet.

6.7 Tabell A gällande den administrativa avgiften och tabell B gällande arvode till skiljeman i bilaga II kan inte tillämpas som sådana, om skiljeförfarandet avslutas innan meddelandet av slutlig skiljedom t.ex. p.g.a. att käranden återkallar sitt yrkande, parterna förlikar tvisten eller skiljenämnden beslutar om att avsluta förfarandet därför att ett giltigt skiljeavtal eller ett skiljeavtal tillämpligt på tvisten inte existerar mellan parterna. I sådant fall fast-

ställer institutet skiljemännens arvoden och omkostnader samt den administrativa avgiften och institutets omkostnader från fall till fall med beaktande av skiljeförfarandets skede vid avslutandet av förfarandet, det arbete som skiljenämnden och institutet har utfört och andra relevanta omständigheter (bilaga II, § 6.1).

6.8 När en skiljeman entledigas från sitt uppdrag i enlighet med § 23 i reglerna ska institutet fastställa skiljemannens arvode med beaktande av det arbete som utförts av skiljemannen, orsaken till att denna ersatts och andra relevanta omständigheter (bilaga II, § 6.2). Vid fastställandet av skiljenämndens arvode avdrar institutet som huvudregel det arvode som eventuellt betalats till den entledigade skiljemannen från det arvode som institutet fastställer att ska betalas till den nya skiljeman som ersatt denna.

7. Skiljemans omkostnader

7.1 Skiljemännen har enligt § 47.2(b)-(c) i reglerna rätt till ersättning för sina resekostnader och andra omkostnader, samt för kostnader som skiljenämnden ådragit sig genom användning av experter och annan assistans som fordrats av skiljenämnden. Institutet bestämmer i vilken mån sådana omkostnader ska anses vara skäligen och i vilken utsträckning de ska ersättas till skiljemännen (bilaga II, § 5.7).

7.2 Institutet anser som utgångspunkt att skiljemans följande omkostnader är godtagbara och fastställer dem som kostnader för skiljeförfarandet i enlighet med § 47.3 i reglerna, vilka parterna är skyldiga att ersätta:

- Skiljemans faktiska måltidskostnader och logikostnader upp till 500 euro i dygnet. Institutet kan enbart i undantagsfall godkänna måltidskostnader och logikostnader som överstiger detta belopp.
- Flyg: flygbiljett i business-klass.
- Tåg: tågbiljett i 1. klass.
- Kilometerersättning för användandet av egen bil 0,45 euro samt parkeringsavgifter, vägavgifter och trängselavgifter.
- Taxikostnader som föranletts av skiljeförfarandet.
- Hyreskostnader för förhandlingsutrymmen och utrustning som behövs för skiljenämndens sammanträden och muntliga förhandlingar (innefattande t.ex. kostnader för ordnandet av videokonferens).
- Kostnader för användning av tolk, översättning och stenografitjänster.
- Kostnader för användning av kurirtjänster.
- Kopieringskostnader, i det fall att man har varit tvungen att ta ett betydande antal kopior eller man har varit tvungen att utlokalisera arbetet till en extern kopieringsfirma.
- Arvode och omkostnader som betalats till av skiljenämnden utsedd expert.

7.3 Skiljeman får själv betala för eventuella andra kostnader som denna åsamkats. Institutet godkänner eller fastsätter således inte t.ex. skiljemäns kontorskostnader och andra allmänna kostnader, såsom sedvanliga telefonkostnader, faxkostnader och postkostnader.

7.4 Ersättning av skiljemans omkostnader förutsätter att skiljenämnden inger till institutet ett tydligt strukturerat och tillräckligt specificerat sammandrag över de kostnader som varje skiljeman ådragit sig och som krävs att ska ersättas ("kostnadssammandrag"). I kostnadssammandraget bör de kostnader som varje skiljeman ådragit sig specificeras till typ (t.ex. resekostnader, logikostnader, kostnader i anslutning till ordnandet av muntlig förhandling, kostnader för användande av expert som utsetts av skiljenämnden) och belopp.

7.5 Om skiljenämnden under skiljeförfarandet begär att få ersättning för sina omkostnader ur det förskottsbelopp som institutet fastställt ska skiljenämnden samtidigt inge till institutet det kostnadssammandrag som avses i punkt 7.4 ovan. I annat fall ska kostnadssammandraget inges samtidigt som skiljenämnden begär att institutet fastställer kostnaderna för skiljeförfarandet i enlighet med § 47 i reglerna, innan meddelande av slutlig skiljedom, skiljedom varmed förlikning fastställs eller beslut varmed skiljeförfarandet avslutas.

7.6 Om det finns flera än en skiljeman bör skiljemännen samordna sin begäran om ersättning för omkostnader så att skiljenämnden kan inge ett gemensamt kostnadssammandrag till institutet. Institutet kan fastställa en tidsfrist för skiljenämnden att inge kostnadssammandraget. Om skiljenämnden inte inger kostnadssammandraget till institutet inom tidsfristen kan institutet avslå skiljemans begäran om ersättning för omkostnader. I sådant fall får skiljemannen själv betala kostnaderna.

7.7 Institutet har rätt att efter eget omdöme begära varje skiljeman om tilläggsutredning angående de kostnader för vilka ersättning begärs och kräva att skiljemännen inger kvitton eller andra bevis ur vilka kostnadernas riktighet framgår. Varje skiljeman är i förhållande till parterna personligen ansvarig för att denna har meddelat de kostnader för vilka ersättning krävs korrekt till institutet. Institutet svarar inte gentemot parterna för felaktig eller vilseledande information som den fått av skiljemännen.

8. Betalningar till en av skiljenämnden utsedd sekreterare

8.1 Institutet har gett ut en separat instruktion gällande användning av sekreterare som utses av skiljenämnd ("sekreterarinstruktionen"). Sekreterarinstruktionen kompletteras av nedanstående, vad gäller betalning av sekreterarens arvode och omkostnader.

8.2 Vid utseende av sekreterare bör skiljenämnden komma överens med sekreteraren huruvida skiljenämnden ersätter denna för gjort arbete och uppkomna omkostnader redan under skiljeförfarandet eller först därefter.

8.3 Om skiljenämnden betalar ett arvode till sekreteraren för gjort arbete ska arvodet avdras från skiljenämndens egna av institutet fastställda arvode (sekreterarinstruktionen, § 4.2). Skiljenämnden ska vid behov göra en förskottsinnehållning och betala arbetsgivarens socialskyddsavgift på det arvode som betalas till sekreteraren.

8.4 Då skiljenämnden begär institutet att fastställa kostnaderna för skiljeförfarandet i enlighet med § 47.3 i reglerna ska skiljenämnden samtidigt meddela institutet följande: (a) om skiljenämnden har utsett en sekreterare; (b) om skiljenämnden betalar sekreteraren ett arvode för det arbete som denna gjort och vad beloppet av arvodet är; (c) om sekreterarens arvode ska avdras från det arvode som betalas till ordföranden i en skiljenämnd med tre medlemmar, eller om arvodet ska avdras från skiljenämndens medlemmars arvode på annat sätt; och (d) om sekreteraren har åsamkats sådana resekostnader, logikostnader eller andra motsvarande kostnader, som skiljenämnden begär att institutet ska fastställa som kostnader för skiljeförfarandet i enlighet med § 4.3 i sekreterarinstruktionen och § 47.2 och 47.3 i reglerna.

8.5 Institutet bedömer skäligheten av sekreterarens omkostnader enligt punkt 8.4(d) ovan och bestämmer om de ska ersättas av parterna. Om institutet godkänner omkostnaderna och fastställer dem som en del av skiljeförfarandets kostnader kan skiljenämnden i skiljedomen ålägga parterna att ersätta omkostnaden i fråga.

8.6 Arvode eller omkostnader som betalas till en sekreterare ska anges i den slutliga skiljedomen, skiljedomen genom vilken förlikning fastställs eller i beslutet om skiljeförfarandets avslutande. Då skiljeförfarandets säte är i Finland ska betalningar som görs till sekreteraren inkluderas i skiljenämndens kostnader enligt § 46.1 i den finska lagen om skiljeförfarande (967/1992) (sekreterarinstruktionen, § 4.4). Detta är nödvändigt för att den betalning som ska göras till sekreteraren ska vara verkställbar på samma sätt som det stadgas om verkställande av skiljedom i det fall att betalningen till sekreteraren försummas, och för att part som är missnöjd med den ersättning som ska betalas till sekreteraren ska kunna söka ändring i enlighet med § 47.2 i lagen om skiljeförfarande på samma sätt som gällande skiljemans arvode och omkostnader.

9. Skattefrågor i anslutning till skiljemans arvode

9.1 Skiljeman kan fakturera sitt arvode till sig själv som arbetsersättning. I sådant fall ska en förskottsinnehållning göras på arvodet i enlighet med gällande bestämmelser, om inte skiljemannen vid den tidpunkt då arvodet betalas är införd i förskottsuppbörsregistret.

9.2 Arvode (arbetsersättning) som betalas till en utländsk skiljeman som är permanent bosatt utomlands beskattas i huvudregel inte i Finland, förutsatt att skiljemannen tillställer information om sin födelsetid, adress i hemlandet och sitt utländska skatteidentifieringsnummer för den årsanmälan som ska göras till beskattaren.

9.3 Skiljeman kan även fakturera sitt arvode till sitt företag eller sin arbetsgivare. I sådant fall kan arvodet vara föremål för mervärdesskatt beroende på om skiljemannens företag eller arbetsgivare är införd i registret över mervärdesskatteskyldiga och om skiljeförfarandets parter är skyldiga att betala mervärdesskatt på skiljemannens arvode. Skiljenämnden ska skaffa utredning om saken från parterna och tillställa den till institutet senast i samband med att skiljenämnden begär att institutet fastställer skiljeförfarandets kostnader i enlighet med § 47 i reglerna.

9.4 Om institutet har fastställt ett förskottsbelopp betalar den skiljenämndens arvode ur förskottsbeloppet. Institutet gör vid behov en förskottsinnehållning på skiljemans arvode på basis av den utredning institutet tillställts av skiljemannen. Institutet agerar enbart som förmedlare av pengar då den betalar skiljeförfarandets kostnader ur förskottsbeloppet. Det slutliga ansvaret för betalningen av kostnaderna och skatterna förblir hos parterna.

10. Innehållsmässiga krav på skiljedomen

10.1 I skiljedom och beslut om avslutande av skiljeförfarandet bör parterna, deras namn och eventuella företags- och samfundsnummer anges noggrant. Institutet rekommenderar dessutom att även namnet på parternas ombud och processadresser anges i skiljedomen eller beslutet om skiljeförfarandets avslutande.

10.2 Skiljenämnden ska i den slutliga skiljedomen, skiljedomen genom vilken förlikning fastställs eller i beslutet om skiljeförfarandets avslutande ange kostnaderna för skiljeförfarandet så som de slutligt har fastställts av institutet samt specificera arvodet och omkostnaderna som ska betalas till var och en av skiljemännen och institutet (§ 47.3). Arvode eller ersättning för omkostnader som betalas till sekreterare bör beaktas så som föreskrivits i sekreterarinstruktionen och punkt 8 i dessa riktlinjer.

10.3 Skiljenämnden ska i regel ålägga den part som förlorar ärendet att ansvara för skiljeförfarandets kostnader, om inte parterna kommit överens om annat eller om inte skiljenämnden av särskilda skäl anser det vara motiverat att fördela kostnaderna för skiljeförfarandet mellan parterna på annat sätt (§ 47.4). Skiljenämnden kan i sin bedömning fästa uppmärksamhet bl.a. vid huruvida någon part har underlåtit att göra sitt bästa för att bidra till en effektiv handläggning av skiljeförfarandet och till att undvika onödiga kostnader och dröjsmål (§ 25.3).

10.4 En skiljedom eller ett beslut om avslutande av skiljeförfarandet ska undertecknas av skiljenämnden och däri ska anges sätet för skiljeförfarandet och dagen då skiljedomen eller beslutet meddelats. Om skiljenämnden består av fler än en skiljeman och någon av dem underlåter att underteckna skiljedomen ska skälet för att en underskrift saknas anges i skiljedomen (§ 41.2). Om skiljemännen är oense om avgörandet kan den skiljeman som i omröstningen blivit i minoritet uttrycka en avvikande åsikt och bilägga den till skiljedomen.

10.5 Om skiljeförfarandets säte är i Finland bör till skiljedomen eller beslutet om skiljeförfarandets avslutande bifogas en besväransvisning gällande de till skiljemännen fastställda ersättningsbeloppen i enlighet med § 47 i lagen om skiljeförfarande. Institutet rekommenderar följande besväransvisning, som baserar sig på ordalydelsen i lagen om skiljeförfarande:

”En part har rätt att inom 60 dagar från den dag då han fick ett exemplar av skiljedomen överklaga den hos domstolen till den del domen gäller de fastställda ersättningsbeloppen till skiljemännen. Ändring söks genom att en skriftlig ansökan och en kopia av skiljedomen lämnas till den underrätt inom vars domkrets skiljedomen har meddelats.”

10.6 Skiljenämnden ska utan dröjsmål tillställa ett exemplar i original av den slutliga skiljedomen, skiljedomen varmed en förlikning fastställs, eventuell deldom eller mellandom som meddelats under förfarandet samt beslut om att skiljeförfarandet ska avslutas till varje part och till institutet (§ 41.3 och 44.3). Skiljedomar och beslut som tillställs institutet ombeds att skickas även per e-post såsom word-fil till adressen info@arbitration.fi.